

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهرا (سلام الله عليها) شهرستان گراش

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

گناهان زبان و راههای مقابله با آن

استاد داور

حجت الاسلام آقای ضرغام امیری

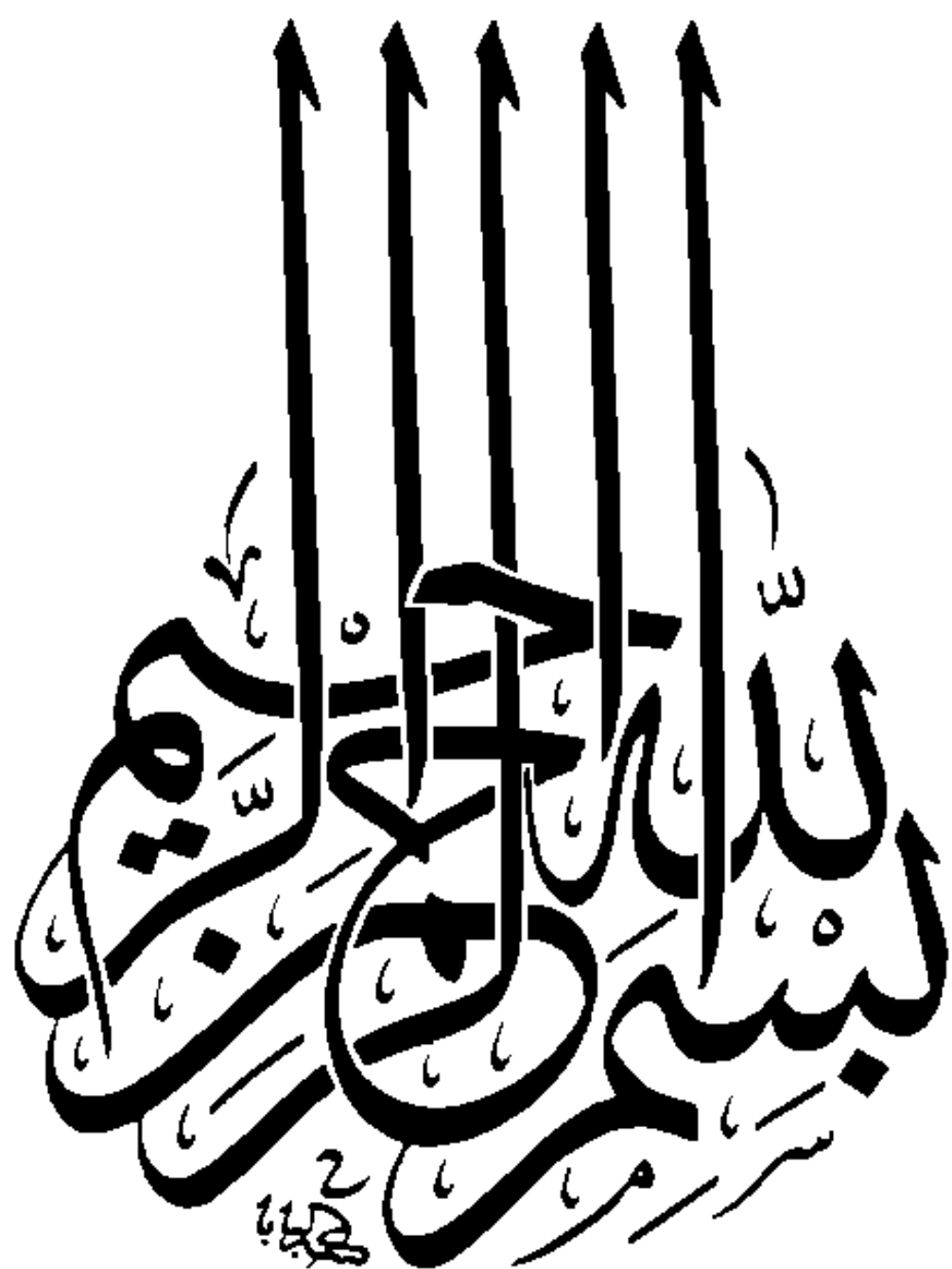
استاد راهنما

سرکار خانم معصومه شکاری

محقق

طاهره پورشمسی

تابستان ۱۳۹۷

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهرا (سلام الله عليها) شهرستان گراش

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

گناهان زبان و راههای مقابله با آن

استاد داور

حجت الاسلام آقای ضرغام امیری

استاد راهنما

سرکار خانم معصومه شکاری

محقق

طاهره پورشمسی

تابستان ۱۳۹۷

تحمیدیه

سپاس و ستایش خدای را جل و جلاله که آثار قدرت او بر چهره روز تابان است و انوار حکمت او در دل شب تار، درفشان، آفریدگاری که خویشتن را به ما شناساند و درهای علم را بر ما گشود و عمری و فرصتی عطا فرمود تا بدان ، بنده ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بیازماید.

تقدیم و اهداء

تقدیم به اهل بیت عصمت و طهارت (سلام الله علیه) و تمامی کسانی که نیک می اندیشند عقل و منطق را پیشه خود نموده و جز رضای الهی و پیشرفت و سعادت جامعه، هدفی ندارند. دانشمندان ، بزرگان و جوانمردانی که جان و مال خود را در حفظ و اعتلای این مرزبوم فدا نموده و مینمایند.

پس برای آمرزش گناه زبان ، تنها توبه کفایت نمی کند بلکه چون پای حق النَّاس به میان می آید باید از طرف مقابلمان طلب حلالیت و بخشش نماییم و اگر در دسترس نبود برایش طلب آمرزش و استغفار کنیم. اما راههایی دیگر نیز برای جبران گناهان نیز وجود دارد که عبارتند از: نماز، روزه به خصوص در ماه مبارک رمضان، صدقات، حج، جهاد، ایمان و عمل صالح، محبت اهل بیت(سلام علیه) و زیارت آنان، تعزیه و گریستن برمظلومیت اهل بیت(سلام علیه).^۱ ان شاءالله با به کارگیری این راهها راه سعادت و رستگاری را طی کرده و باید دانست که رحمت و لطف و فضل خداوند بی انتهاست و خداوند برای رسیدن بندگان به خودش راه جبران گناهان انسانها را نمی بندد حتی کارهایی بسیار پسندیده نیز هستند که باز انسانها را به خداوند نزدیکتر و محبت او را در دل آنان بیشتر می کند و این کارها به عنوان کفاره گناهان بندگان به شمار می آید و آن عبارتند از: دعا برای تعجیل در ظهور امام زمان(عج)

فریاد رسی از ستمدیدگان ، برآوردن حوایج برادر دینی، استغفار، حسن خلق، انتظار نماز جماعت، خواندن قرآن، ذکر خداوند، درود فرستادن بر محمد(صلی الله علیه وآله) و آل محمد(علیه السلام) ، غم و اندوه، تحمل بیماری، شهادت در راه خدا، تحمل حدّ الهی^۲ که انجام این اعمال نه تنها آثار گناهان را از چهره می زداید ، بلکه لحظه به لحظه بر درجه ایمان و قرب الهی او افزوده می گردد و چهره اش را نورانی می سازد.

۱- علی اکبر، صمدی، همان ، ص ۱۲.

۲- همان، ص ۱۷

نتیجه گیری

در این تحقیق گناهان زبان شناخته شد که خطا و لغزش‌هایی است که از عضو زبان صادر می‌شود و همچنین آثار دنیوی و اخروی شوم این گناه از جمله: از هم گسستن پیوند خویشاوندی و قساوت قلب و کوتاهی عمر و کاهش رزق و روزی و دورشدن از رحمت الهی و عذابهای سخت و آتش‌های سوزناک جهنم و ... شناخته شده است و نسبت به راههای مقابله‌ی با گناهان زبان شناخت پیدا کرد که در این راه باید تصمیم جدی بر ترک گناه و عدم بازگشت به آن (توبه) گرفته شود و توکل بر خدا و توسل به اهل بیت (سلام‌الله) شود و تا می‌توانیم جز در مورد ضرورت حرف زده نشود و کوچکترین غفلی از خداوند منان و مداومت بر استغفار و صلوات شود. تا ان شاء الله به یاری خداوند از این گناه کبیره مصون ماند.

منابع و مأخذ

- قرآن
- نهج البلاغه

۱. باقری طاقانکی، استاد ناصری نژاد، کتاب برای تمام خانواده ها، قم: بوستان احمدی، چاپ چهارم، سال ۱۳۹۰.
۲. جوادی آملی، عبدالله، مفاتیح الحیاه، چاپ ۹۷، قم: مرکز نشر اسراء، سال ۱۳۹۱.
۳. جبّاران، محمدرضا، درسنامه علم اخلاق (۲)، ج ۲، چاپ دهم، قم: مرکز نشر هاجر، سال ۱۳۸۳.
۴. حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعۀ، ج ۶ و ۸ و ۱۲، قم: مؤسسۀ آل البيت علیهم السلام، ۱۴۰۹ ق.
۵. خاکبیزفداغی، فرج الله، گفته‌های نهفته در مثنوی، چاپ اول، تهران: موسسه نشر همسایه، سال ۱۳۹۰.
۶. دستغیب، سید عبدالحسین، گناهان کبیره، ج ۲، چاپ نهم، تهران: دفتر انتشارات اسلامی، سال ۱۳۶۳.
۷. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، تهران: انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، سال ۱۳۷۷.
۸. رحمتی شهرضا، محمد، گنجینه معارف، چاپ هشتم، قم: صبح پیروزی، سال ۱۳۸۸.
۹. رسولی محلاتی، سید هاشم، کیفرگناه، قم: بوستان کتاب، سال ۱۳۸۲.
۱۰. زکی زاده رنانی، علیرضا، جهنم کمینگاه بزرگ، چاپ دهم، قم: انتشارات مباحله، سال ۱۳۸۶.
۱۱. شیخ صدوق (ابن بابویه)، محمد بن علی، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، قم: انتشارات اخلاق، چاپ هفتم، تابستان ۱۳۸۴.
۱۲. صمدی، علی اکبر، آثار گناه در زندگی و راه جبران، چاپ دوم، جمکران: مسجد مقدس جمکران، سال ۱۳۸۶.
۱۳. عالی‌وند، محمد، سیمای زبان در قرآن و کلام ائمه (علیه السلام)، چاپ اول، اصفهان: انتشارات عطر عترة، سال ۱۳۸۵.
۱۴. قرائتی، محسن، گناه شناسی، تهران: مرکز فرهنگی درسهای از قرآن، چاپ هفتم، سال ۱۳۸۶.
۱۵.، دقایقی با قرآن، قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (صلی الله علیه وآله)، چاپ اول، سال ۱۳۹۰.
۱۶.، تفسیر نور، ج ۶، تهران: مرکز فرهنگی درسهایی از قرآن، چاپ اول، سال ۱۳۷۸.

۱۷. کلینی، ابی جعفر محمد بن یعقوب، اصول کافی، مترجم: علی اکبر غفاری، ج ۲، قم: موسسه انصاریان، سال
۱۸. گروه اخلاق و عرفان، کتاب گناه و توبه، چاپ سوم، قم: دفتر نشر معارف، سال ۱۳۹۱.
۱۹. متقی، علی بن حسام الدین، کنز العمال فی سنین الاقوال و الافعال، ج ۱، لبنان: انتشارات دارالکتب العلمیه بیروت، سال ۱۴۱۹.
۲۰. مجلسی، شیخ محمد باقر، بحار الانوار، ج ۱ و ۷۲ و ۷۴، لبنان: دار احیاء التراث العربی بیروت، سال ۱۳۶۳.
۲۱. محدثی، جواد، چهل حدیث، قم: مرکز نشر هاجر، چاپ چهاردهم، سال ۱۳۹۳.
۲۲. محمدی، رضا، صادقی، محسن، غنا و موسیقی، ج ۳، قم: مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، چاپ اول، سال ۱۳۷۷.
۲۳. محمدی ری شهری، محمد، کتاب کیمیای محبت، قم: موسسه فرهنگی دارالحدیث، چاپ چهاردهم، سال ۱۳۸۲.
۲۴.، میزان الحکمه، مترجم: حمیدرضا شیخی، ج ۴ و ۸ و ۹، قم: انتشارات دارالحدیث، سال ۱۳۸۵.
۲۵. مخبر، سیما، ریحانه بهشتی با همکاری جمعی از خواهران حوزه علمیه، قم: انتشارات نورالزهرا (سلام الله علیه)، چاپ ۱۰۷، سال ۱۳۹۱.
۲۶. مکارم شیرازی، آیه الله ناصر، تفسیر نمونه، ج ۴، تهران: انتشارات دارالکتب الاسلامیه، چاپ بیست و دو، سال ۱۳۷۸.
۲۷.، نهج البلاغه، نویسنده: امام علی ابن ابی طالب، قم: مدرسه الامام علی بن ابی طالب، چاپ دوم، سال ۱۳۸۵.
۲۸. معین، محمد، فرهنگ فارسی، ج ۱ و ۳، تهران: موسسه انتشارات امیرکبیر، چاپ چهاردهم، سال ۱۳۷۸.
۲۹. مهدوی کنی، آیه الله رضا، اخلاق عملی، جمکران: انتشارات مسجد مقدس جمکران، چاپ سوم، سال ۱۳۸۸.
۳۰. ناشر ملینا، کتاب مزاج شناسی، چاپ اول، قم: انتشارات ملینا، سال ۱۳۹۶.
۳۱. نراقی، ملا احمد، معراج السعاده، قم: انتشارات هجرت، چاپ ششم، سال ۱۳۷۸.

۳۲.، مهدی، علم اخلاق اسلامی، مترجم: سید جلال الدین مجتبی، ج ۲، تهران: انتشارات حکمت، چاپ ششم، سال ۱۳۸۱.
۳۳.، ملا احمد، جامع السعاده، مترجم: کریم فیضی، ج ۲، قم: انتشارات قائم آل محمد (عج)، سال ۱۳۷۸.
۳۴. واحد تحقیقاتی انتشارات عالمه، محاسبه اعمال، قم: انتشارات عالمه، چاپ اول، سال ۱۳۹۳.

سایت اینترنتی

35. www.beytoote.com
36. www.hawzah.net
37. www.islamquest.net
38. fa.m.wikipedia.org